

Financieel verslag 2016
Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland
Noord N.V.

Alkmaar

Inhoud

Jaarverslag

Bestuursverslag	4
Bericht van de Raad van Commissarissen	9

Jaarrekening

<i>Geconsolideerde jaarrekening</i>	
Geconsolideerde balans	14
Geconsolideerde winst- en verliesrekening	16
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	17
Toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening	18

Enkelvoudige jaarrekening

Balans	34
Winst- en verliesrekening	36
Toelichting op de balans en winst- en verliesrekening	37

Overige gegevens

Statutaire regeling inzake de winstbestemming	47
Voorstel resultaatbestemming	47
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	48

Jaarverslag

Bestuursverslag

Oprichting en doelstelling

Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord N.V. (NHN) is opgericht op 2 februari 2007. In het verslagjaar 2012 zijn de statuten van het Ontwikkelingsbedrijf aangepast. De vennootschap is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 37123355 en is statutair gevestigd te Alkmaar.

De aandelen zijn in handen van 17 gemeenten in Noord-Holland Noord (51%) en de provincie Noord-Holland (49%).

Directeur van de vennootschap is de heer drs. M. Pennink. De Raad van Commissarissen bestaat uit de heren drs. J. van der Starre RA, dr. G. Valk en mr. M.J. Wisselink.

In de op 25 april 2013 gesloten samenwerkingsovereenkomst tussen aandeelhouders en Ontwikkelingsbedrijf is een tweetal evaluatiemomenten vastgelegd. In 2014 vond een tussenevaluatie plaats op basis van een uitgebreide rapportage van de activiteiten uitgevoerd na 25 april 2013. Zowel het Regionaal Overleg Noord-Holland Noord (REON) als de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) concludeerden dat NHN op de gewenste wijze haar activiteiten uitvoert en resultaten boekt. Er is tevredenheid over de effecten van de transitie. In het verslagjaar 2016 heeft de tweede evaluatie plaatsgevonden door het adviesbureau Public Result. De uitkomsten van het onderzoek maken duidelijk dat het Ontwikkelingsbedrijf een aanwijsbare bijdrage heeft geleverd aan de economische groei van de regio Noord-Holland Noord. Dit is voor de aandeelhouders aanleiding geweest om in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders in oktober 2016 te concluderen dat continuering gewenst is, zo mogelijk met een (nog) hoger ambitieniveau.

Beleid

Het Ontwikkelingsbedrijf heeft zich de afgelopen jaren volop ingezet voor de versterking van de regionale economie en welvaart en de nationale en internationale positionering van Noord-Holland Noord. Sinds NHN in 2013 een nieuwe weg is ingeslagen, is het steeds meer gegroeid in zijn rol als katalysator voor de ontwikkeling van de regio. De opdracht van NHN is helder en vertaalt zich in een duidelijke missie en visie: NHN geeft vorm aan de (economische) toekomst van de regio Noord-Holland Noord. Het werkt daarin nauw samen met overheden, marktpartijen, ondernemers, onderwijs- en kennisinstellingen en non-profit organisaties. NHN is daarbij hét aanspreekpunt voor de economische en ruimtelijke ontwikkeling van de regio Noord-Holland Noord. Het fungeert als verbinder, uitvoerder én realiseerder. In 2015 heeft het bedrijf deze visie vastgelegd in de notitie "Hub in een succesvolle regio".

Conform afspraak met de aandeelhouders heeft NHN in 2016 gewerkt aan verdere afbouw van vastgoed- en participatieactiviteiten. Zo zijn de Stichting Economische Ontwikkeling Noord-Holland Noord (SEON) en de deelneming NHN Projecten B.V. per 1 januari 2017 geliquideerd.

De gunstig verlopen evaluatie eind 2016 geeft o.a. aan dat er een gezonde basis is gelegd voor een meer professionele verhouding met aandeelhouders/opdrachtgevers. Op basis van de evaluatie is in goed overleg met de ambtelijke werkgroep gewerkt aan de totstandkoming van een nieuwe samenwerkingsovereenkomst en een meerjarenplan voor de periode tot 2025. Daartoe is extra capaciteit ingehuurd voor de juridische advisering en procesbegeleiding.

Financiële ontwikkelingen

Het verslagjaar is afgesloten met een positief geconsolideerd resultaat van € 55.005. Het resultaat is gunstig beïnvloed door incidentele meevallers uit Europese subsidieprojecten die in 2016 zijn afgerond.

Per balansdatum bedraagt de solvabiliteit volgens de geconsolideerde balans 29,9% (ultimo 2015: 25,1%). Er is derhalve sprake van een lichte verbetering. De liquiditeit ultimo 2016 bedraagt 2,47 (2015: 1,75). Ook hier is derhalve sprake van een verbetering.

Risicoparagraaf

In de op 25 april 2013 gesloten samenwerkingsovereenkomst tussen aandeelhouders en Ontwikkelingsbedrijf staat in artikel 4 dat NHN haar vastgoed- en participatieactiviteiten op een verantwoorde wijze zal afbouwen.

De Directie rekent het tot haar taak te wijzen op de resterende risico's in de vastgoedactiviteiten op het moment van het opmaken van de jaarrekening.

In NHN Vastgoed B.V. gaat het om de volgende deelnemingen.

VOF Bedrijventerrein Zuid

Eén van de vennoten in de VOF Bedrijventerrein Zuid is gefailleerd. Gesprekken met de curator lopen. Op dit moment zijn de gevolgen van het faillissement nog niet goed te overzien. In regionaal verband wordt discussie gevoerd over het ontstane overschot aan bedrijventerreinen. Het terrein in Andijk is onderdeel van deze discussie. Met de medevennoten zal een strategie worden ontwikkeld. Afhankelijk hiervan en van de houding van de bank kan een oordeel worden geveld over de financiële gevolgen. Volledigheidshalve wijst de Directie u er nogmaals op dat NHN Vastgoed B.V. hoofdelijk aansprakelijk is voor de door de VOF bij de Rabobank aangegane financiering ad EUR 2.630.000. NHN heeft jegens de andere vennoten de nakoming door NHN Vastgoed B.V. van de verplichtingen uit de toetredingsovereenkomst en de samenwerkingsovereenkomst gegarandeerd. Ultimo 2016 heeft NHN Vastgoed B.V. in totaal EUR 289.867 aan middelen ingebracht.

Distriport

In 2011 heeft de provincie Noord-Holland de overeenkomst met Distriport ontbonden. Distriport Noord-Holland C.V., Ooms Ontwikkeling B.V. en Distriport Vastgoed B.V. (voorheen genaamd: Zeeman Vastgoed B.V.) hebben vervolgens nakoming van de gemaakte afspraken door de Provincie gevorderd. De Provincie vorderde op haar beurt vergoeding van de door de Provincie, als gevolg van de ontbinding, geleden schade. De rechtbank heeft de vorderingen van de Provincie toegewezen. Op 27 januari 2015 heeft het Hof arrest gewezen inzake Distriport. In dit arrest bekrachtigt het Hof het vonnis van de rechtbank en stelt daarmee de Provincie in het gelijk. Anders dan de rechtbank heeft het Hof naast Distriport Noord-Holland C.V. en Distriport Noord-Holland B.V. niet alleen de ontwikkelaar Zeeman maar ook Ooms Ontwikkeling B.V. veroordeeld tot vergoeding van de – in een aparte schadestaatprocedure vast te stellen – schade. Ook heeft het Hof Distriport Noord-Holland C.V., Distriport Noord-Holland B.V., Ooms Ontwikkeling B.V. en Distriport Vastgoed B.V. (voorheen Zeeman Vastgoed B.V.) veroordeeld tot betaling van

EUR 2.289.249,38 exclusief BTW en exclusief de rente vanaf 27 juni 2012 als voorschot op de door de Provincie geleden schade. Ooms Ontwikkeling B.V. en Distriport Vastgoed B.V. (voorheen Zeeman Vastgoed B.V.) hebben dit bedrag inmiddels betaald. Op 4 november 2016 heeft de Hoge Raad in cassatie arrest gewezen. De Hoge Raad heeft het oordeel van het Hof inzake de aansprakelijkheid van de commanditaire vennoten vernietigd en verwezen naar het Hof in Den Haag. Voor het overige is het oordeel van het Hof in stand gelaten door de Hoge Raad. De Provincie heeft inmiddels haar schade in een schadestaatprocedure gevorderd. De Provincie stelt dat haar schade circa EUR 28 miljoen bedraagt, te vermeerderen met wettelijke handelsrente vanaf 1 november 2010. Volledigheidshalve wijst de Directie erop dat de veroordeling van Distriport Noord-Holland B.V. en Distriport Noord-Holland C.V. kan leiden tot een faillissement van deze partijen. Dit kan nadelige effecten hebben voor de betrokkenen bij het project Distriport. De inzet van de Directie is er uiteraard op gericht de mogelijk negatieve effecten zoveel mogelijk te mitigeren. Er zijn in 2016 weer forse juridische kosten met alle procedures gemoeid geweest.

Met betrekking tot het project Distriport zijn er in 2012, 2013 en 2015 drie vorderingen bij dochtervennootschappen van NHN neergelegd, te weten:

- Vordering van Distriport Vastgoed B.V. (voorheen Zeeman Vastgoed B.V.) en Ooms Ontwikkeling B.V. op NHN Vastgoed B.V. en NHN Projectbeheer B.V. tot vergoeding van de door hen voor Distriport Noord-Holland C.V. voorgesloten kosten ad circa EUR 600.000 inclusief de rente tot en met 31 december 2012. Deze vordering is ook in de risicoparagraaf in het directieverslag van vorig jaar opgenomen. NHN Vastgoed B.V. stelt zich op het standpunt dat de commandieten zelf verantwoordelijk zijn voor de middelen die zij inbrengen en is derhalve niet voornemens de vorderingen te voldoen. Zie ook onderdeel 17 van de toelichting op de geconsolideerde balans.
- De aansprakelijkstelling van Distriport Vastgoed B.V. (voorheen Zeeman Vastgoed B.V.) jegens NHN Projectbeheer B.V. als commandiet van Distriport Noord-Holland C.V. Dit is vorig jaar ook aan de orde gekomen. Zeeman Vastgoed B.V. heeft NHN Projectbeheer B.V. in 2012 aansprakelijk gesteld voor het geval Zeeman Vastgoed B.V. naast Distriport Noord-Holland B.V. en Distriport Noord-Holland C.V. door de rechtbank hoofdelijk aansprakelijk zou worden gehouden voor de schade die de Provincie zegt te hebben geleden. Zeeman Vastgoed B.V. wil bij een veroordeling regres nemen op haar mede-commandieten en de behorend vennoot Distriport Noord-Holland B.V. Bij een dergelijk regres dient volgens Zeeman Vastgoed B.V. de schade direct of indirect door de drie commanditaire vennoten te moeten worden gedragen. De aansprakelijkstelling is door Zeeman Vastgoed B.V. herhaald in een brief d.d. 20 juni 2013. Deze aansprakelijkheid is afgewezen. In het in januari 2015 gewezen arrest houdt ook het Hof Distriport Vastgoed B.V. aansprakelijk. Distriport Vastgoed B.V. heeft haar aansprakelijkstelling (nog) niet herhaald. Er zijn ook (nog) geen verdere acties door Distriport Vastgoed B.V. ondernomen.
- De aansprakelijkstelling van NHN Vastgoed B.V. door Ooms Ontwikkeling B.V. en Distriport Vastgoed B.V. van 20 april 2015. In het arrest van 27 januari 2015 heeft het Hof geoordeeld dat Distriport Noord-Holland C.V. reeds bij ondertekening van de grondverkoop-overeenkomst en de borgovereenkomst met de Provincie tot stand is gekomen en niet – zoals door Distriport c.s. betoogd – pas bij ondertekening van de CV-akte in 2009. De consequentie daarvan is dat niet NHN Projectbeheer B.V., maar NHN Vastgoed B.V. commanditaire vennoot in Distriport Noord-Holland C.V. is. Het Hof heeft voorts aangenomen dat Ooms Ontwikkeling B.V. en Distriport Vastgoed B.V. beheershandelingen hebben verricht en daardoor hoofdelijk aansprakelijk zijn voor alle schulden van Distriport Noord-Holland C.V. Ooms Ontwikkeling B.V. en Distriport Vastgoed B.V. stellen in hun aansprakelijkstelling dat alle beheershandelingen zijn verricht met instemming van NHN

Vastgoed B.V. en dat NHN Vastgoed B.V. op grond van de vennootschappelijke verhoudingen, de redelijkheid en billijkheid en hetgeen in het maatschappelijk verkeer in het algemeen betaamt, aansprakelijk is voor haar aandeel in hetgeen uiteindelijk naar aanleiding van de beheershandelingen aan de Provincie moet worden betaald. Deze aansprakelijkheid is afgewezen. Nadien zijn (nog) geen verdere acties ondernomen door Ooms Ontwikkeling B.V., noch door Distriport Vastgoed B.V.

Regionaal Havengebonden Bedrijventerrein Kooyhaven (RHB)

Met het huidige consortium en de Port of Den Helder is overeenstemming bereikt over de fasering van de terugbetaling van de investering van EUR 275.000. Bij verkoop van de eerste gronden zal het consortium EUR 125.000 doen toekomen. Voor de overige EUR 150.000 geldt dat deze is gekoppeld aan het uitgiftetempo (zie ook onderdeel 6 van de Toelichting op de geconsolideerde balans).

Liquiditeit

Bij de start van het Ontwikkelingsbedrijf NHN is in slechts zeer beperkte mate sprake geweest van kapitaalbreng door de aandeelhouders. Dit omdat de overweging was dat het Ontwikkelingsbedrijf verdien capaciteit zou hebben. Na de transitie in 2013 is er geen sprake meer van verdien capaciteit van de onderneming. Door het aflopen van projecten en bijvoorbeeld ook de toekomstige aflossing van de door de Provincie verstrekte lening aan NHN Participaties B.V. staat de liquiditeit van de onderneming potentieel onder druk.

Personele bezetting

Het gemiddelde aantal werknemers van de onderneming in 2016 was 17,1 FTE. In 2015 was dit respectievelijk 16,2 FTE, waarvan 0,3 FTE stagiaires. Voor 2017 wordt een lichte teruggang verwacht. Er zijn geen medewerkers werkzaam buiten Nederland.

Activiteiten 2016

In de subsidieverantwoording wordt in detail ingegaan op de activiteiten van het Ontwikkelingsbedrijf. Die zijn veelvormig geweest en hebben allen tot doel het aanjagen van de investeringen en de werkgelegenheid in de regio.

Belangrijke resultaten die in willekeurige volgorde te benoemen zijn:

- Verdere ontwikkeling en samenwerking Alton glastuinbouwgebied.
- Document voor Onderzoek Locatie Petten als basis voor ontwikkeling naar Energy en Health Campus.
- Start uitvoering Valorisatie Composietcluster (EFRO-project).
- Start uitvoering Project Plattelandsontwikkeling Kop van Noord-Holland (LEADER).
- Acquisitie ten behoeve van Investa.
- Oprichting Stichting Data Science Alkmaar.
- Lancering North Sea Energy Gateway (NSEG) tijdens Offshore Energy in Amsterdam.
- Lancering Tech@Connect in de Kop van Noord-Holland.
- Verschillende acquisitieresultaten met een werkgelegenheids groei van circa 210 arbeidsplaatsen.

In de subsidieverantwoording wordt uitvoerig ingegaan op de verschillende projecten en activiteiten en de resultaten die hiermee zijn geboekt. Daar wordt naar verwezen.

Verwachtingen voor 2017

De economische groei zal in 2017 onverminderd doorgaan. De regio Noord-Holland Noord zal daar zonder meer van profiteren. Het Ontwikkelingsbedrijf NHN zal met haar instrumentarium een bijdrage leveren aan de economische ontwikkeling van de regio.

Ook in 2017 zal NHN veel aandacht besteden aan Promotie & Acquisitie van en voor de regio.

Wij begeleiden ondernemers die zich willen vestigen in de regio, een bedrijfsverplaatsing overwegen of uitbreiding van hun huidige locatie nodig hebben. Wij ondersteunen ondernemers bij het vinden van financiering en subsidies door ons uitgebreide netwerk. Daarnaast ondersteunt NHN de ontwikkeling van bedrijf en product vanaf de eerste ideevorming tot en met de uitvoering en de economische waardering daarvan.

2017 is ook het jaar waarin nieuwe Samenwerkingsovereenkomsten met gemeenten en provincie worden gesloten.

Alkmaar, 5 april 2017

De Directie

Bericht van de Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen blikt terug op een positief verslagjaar, waarin de economie zich herstelde, ook in Noord-Holland Noord. Het Ontwikkelingsbedrijf heeft kunnen toegroeien naar de rol van een knooppunt voor economische activiteiten. Het nieuwe Bestuurlijke AfstemmingsOverleg dat eind 2015 is ingevoerd, is in 2016 uitgegroeid tot de plaats waar samenhang en samenwerking in de regio tot uiting komt. In de opdrachtverlening aan het Ontwikkelingsbedrijf heeft dit een positieve stimulans gegeven.

De Raad heeft in het verslagjaar haar regiotoer voortgezet en met verschillende Colleges gesprekken gevoerd. De Raad heeft deze als verrijkend ervaren. De energieke aanpak van lokale en regionale projecten weerspiegelt een vitaliteit die Noord-Holland Noord kenmerkt. Dit biedt een vruchtbare context voor de Raad én het Ontwikkelingsbedrijf om de juiste accenten te zetten om - waar gewenst - samen op te trekken in de Provincie, richting Den Haag en ook internationaal. De Raad zal ook in 2017 met haar regiotoer doorgaan.

Veel aandacht heeft in 2016 de evaluatie van het Ontwikkelingsbedrijf gevraagd. Gesprekken zijn met het onderzoeksbureau Public Result gevoerd en regelmatig is met de directie geklankbord over de uitkomsten van het onderzoek. De uitkomsten van het onderzoek maken duidelijk dat het vertrouwen in het Ontwikkelingsbedrijf is hersteld en dat het bedrijf in de toekomstige regionale samenwerking een belangrijke rol kan vervullen. De vertaalslag hiervan in de aandeelhouders-overeenkomst en de dienstverleningsovereenkomst, zoals in concept gepresenteerd op 22 december, geven het vertrouwen voor een constructieve en langdurige samenwerking met de regio. Aan het vertrouwen in het Ontwikkelingsbedrijf is door de Directeur met zijn team hard gewerkt, terwijl de Raad hiervoor de voorwaarden heeft geschapen. Dit vertrouwen en de hiermee verbonden reputatie zal voor de Raad een belangrijk ijkpunt blijven.

Een ander belangrijk ijkpunt voor de Raad is de verantwoordelijkheid voor de continuïteit van de Onderneming. De Raad heeft in het verslagjaar gerichte aandacht gegeven aan de financiële rapporteringen, de onderliggende jaarrekening, de risico-inschattingen en de liquiditeit van het Ontwikkelingsbedrijf. De subsidie gedreven financiering noopt daartoe en dat geldt ook voor de afbouw van de vastgoedactiviteiten. Zorgen maakt de Raad zich over de relatief hoge kosten die moeten worden gemaakt voor de evaluatie en nog doorlopende afbouw van vastgoedactiviteiten.

Elk jaar vindt een specifieke vergadering plaats waarbij de strategie wordt besproken. Kernthema van 2016 was de evaluatie van het Ontwikkelingsbedrijf en de koers voor de toekomst. Tijdens de bijeenkomst heeft de Raad een aantal presentaties gekregen van externe stakeholders van het Ontwikkelingsbedrijf. Zo nam de Raad kennis van de werkwijze en de samenwerking met het Participatiefonds Duurzame Economie van de provincie Noord-Holland, van een technologische 'start up' in Langedijk RGS Development en de samenwerking met Taqa rond het Energy Innovation Park in Alkmaar.

In de vergaderingen met de Directie is regelmatig gesproken over de interne organisatie, de voortgang van de projecten binnen de taakgebieden en ontwikkelingen in de regio, met speciale aandacht voor acquisitie.

Projectleiders hebben in vergaderingen van de Raad een toelichting gegeven op lopende projecten, waarbij de Raad meer inzicht kreeg in zowel het project als in de organisatie.

Eenmaal per jaar wordt vergaderd met de Personeelsvertegenwoordiging van de organisatie.

Al met al vergaderde de Raad vijf keer formeel met de Directie, en besprak viermaal de financiële kwartaalrapportering. Voorts is regelmatig in meer informele zin met elkaar overlegd. De lijnen tussen de Raad en Directie zijn kort, open en constructief.

De Directie heeft het jaarverslag en de jaarrekening over het boekjaar 2016 opgesteld. De Raad van Commissarissen heeft op 5 april 2017 kennisgenomen van de goedkeurende controleverklaring van Berghoef Accountants & Adviseurs betreffende de jaarrekening. De jaarrekening is vervolgens door de Raad, overeenkomstig de rapportage goedgekeurd, deze wordt ter vaststelling voorgelegd aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA).

NHN past de Nederlandse corporate Governance code toe, tenzij de daarin opgenomen beginselen van deugdelijk ondernemingsbestuur en 'best practice' niet op NHN toepasbaar zijn. NHN gedraagt zich in alle opzichten naar de geldende maatschappelijke normen voor ondernemerschap, financiële en bestuurlijke transparantie, alsmede – meer specifiek – de regels die gesteld worden door de statuten van de vennootschap.

De Directie is voor haar functioneren gebonden aan een directiestatuut. Het interne toezicht wordt door de Raad van Commissarissen uitgeoefend en het externe toezicht primair door een onafhankelijke externe accountant, die de jaarrekening voorziet van een verklaring. De accountant wordt tenminste eenmaal per (verslag)jaar uitgenodigd de Raad te informeren en wordt bevraagd over zijn verklaring en over de getrouwheid van de jaarrekening.

De samenstelling van de Raad voldoet aan hetgeen in de statuten van het Ontwikkelingsbedrijf is vastgelegd. De gewenste deskundigheid binnen de Raad is in voldoende mate aanwezig. Aandacht wordt besteed aan de permanente educatie van de Raad. In 2016 hebben leden van de Raad hiertoe bijeenkomsten bijgewoond waarbij de ontwikkelingen rond Corporate Governance centraal stonden.

In 2015 is begonnen met de procedure die moest voorzien in de opvolging van commissaris mevrouw mr. G.J.A. Valkering, die op 31 december 2015 aftrad. In de AVA van juni 2016 is de heer mr. M.J. Wisselink op voordracht van de gemeenten benoemd tot commissaris voor een termijn van vier jaar. In dezelfde vergadering nam mevrouw Valkering afscheid als tijdelijk adviseur.

De Raad van Commissarissen werd in het verslagjaar gevormd door:

Drs. J. (John) van der Starre RA, President- Commissaris (Commissaris A)
(1957) Nederlander.

President Commissaris vanaf 31 oktober 2013. In 2016 herbenoemd voor de tweede en laatste termijn van vier jaar.

Dr. G. (Gerrit) Valk, commissaris (Commissaris C)
(1955) Nederlander.

Commissaris sinds 1 januari 2011. In 2014 herbenoemd voor de tweede en laatste termijn van vier jaar.

Mr. M.J. (Marinus) Wisselink (Commissaris B)
(1965) Nederlander.

Commissaris vanaf 9 juni 2016.

Conform de statuten van het Ontwikkelingsbedrijf wordt commissaris A voorgedragen door de Provincie Noord-Holland, commissarissen B en C door de in de vennootschap deelnemende gemeenten.

Nevenfuncties leden RvC over het jaar 2016

Drs. J. van der Starre RA, president-commissaris

Directeur a.i. OSR Juridische Opleidingen B.V. vanaf 1 september 2016
Door de Ondernemingskamer met ingang van 18 mei 2016 benoemd als commissaris bij Staphorst Ontwikkeling B.V. en Staphorst Ontwikkeling 2 B.V.
Voorzitter Raad van Commissarissen Van 't Hof Rijnland Vastgoedmanagement B.V.
Voorzitter Raad van Bestuur Stichting APS a.i. tot 15 oktober 2016
Voorzitter Raad van Commissarissen Van 't Hof Groep Gouda B.V.
Voorzitter Raad van Commissarissen Molemann Mental Health B.V.
Eigenaar van 3D Governance B.V.

Dr. G. Valk, commissaris

Voorzitter Raad van Toezicht De Waerden
Lid Raad van Toezicht Basisscholen Present
Voorzitter Seaport Texel
Voorzitter Veteraneninstituut
Voorzitter Raad van Toezicht GGZ Noord-Holland-Noord tot juli 2016
Lid Raad van Toezicht Stichting Voortgezet Onderwijs Kennemerland tot juli 2016
Lid Raad van Toezicht ROC Horizoncollege
Voorzitter Raad van Toezicht Stedelijk Museum Alkmaar
Voorzitter Omgevingsraad Windmolenpark Wieringermeer
Voorzitter stichting Continuïteit AZ
Eigenaar adviesbureau Valk Advies

Mr. M.J. Wisselink, commissaris

Company secretary Tata Steel Nederland B.V.
President Tata steel France Holdings SAS
Board member Hoogovens USA inc.
Directielid Hoogovens finance BV

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Het bezoldigingsmaximum in 2016 voor functionarissen van het Ontwikkelingsbedrijf NHN bedraagt € 179.000. Het WNT-maximum voor de leden van de Raad van Commissarissen bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum. De norm is naar rato van het dienstverband dan wel aanvang/beëindiging functie berekend.

Toezichthoudende toptfunctionarissen, Raad van Commissarissen

Functie(s)	Commissaris A: voorzitter	Commissaris B: lid	Commissaris C: lid
Duur dienstverband	1/1 - 31/12	9/6 - 31/12	1/1 - 31/12
Totaal bezoldiging	€ 18.000	€ 6.000	€ 12.000
Toepasselijk WNT-maximum	€ 26.850	€ 10.053	€ 17.900

Alkmaar, 5 april 2017
Drs. J. van der Starre RA
Dr. G. Valk
Mr. M.J. Wisselink

Geconsolideerde jaarrekening

**Geconsolideerde balans per 31 december 2016
(na voorgestelde resultaatbestemming)**

		Bedragen in €	
Activa		31 december 2016	31 december 2015
	Ref.		
Vaste activa			
<i>Materiële vaste activa</i>			
Andere vaste bedrijfsmiddelen	4	31.236	54.200
<i>Financiële vaste activa</i>			
Deelnemingen	5	166.018	139.010
Overige vorderingen	6	283.450	150.000
		449.468	289.010
Vlottende activa			
<i>Vorderingen</i>			
Debiteuren	7	160.636	77.542
Vorderingen op aandeelhouders	8	269.043	253.120
Belastingen en premies sociale verzekeringen	9	58.838	17.465
Overige vorderingen en overlopende activa	10	88.619	326.446
		577.136	674.573
<i>Liquide middelen</i>	11	1.919.241	2.303.431
		2.977.081	3.321.214

		Bedragen in €	
Passiva		31 december 2016	31 december 2015
	Ref.		
Groepsvermogen	12	889.619	834.614
Langlopende schulden			
Lening	13	750.000	750.000
Overige schulden	14	325.000	-
Leaseverplichtingen		-	31.358
		<u>1.075.000</u>	<u>781.358</u>
Kortlopende schulden			
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		149.147	213.352
Belastingen en premies sociale verzekeringen	15	77.815	79.465
Overige schulden en overlopende passiva	16	<u>785.500</u>	<u>1.412.425</u>
		1.012.462	1.705.242
		<u>2.977.081</u>	<u>3.321.214</u>

Geconsolideerde winst- en verliesrekening 2016

		Bedragen in €	
		2016	2015
	Ref.		
Netto omzet	18	3.393.812	3.419.006
Projectkosten	19	2.559.535	2.303.743
Personeelskosten	20	431.573	515.675
Afschrijvingen op materiële vaste activa		25.235	25.190
Overige bedrijfskosten	21	294.208	326.626
Som der bedrijfslasten		<u>3.310.551</u>	<u>3.171.234</u>
Bedrijfsresultaat		83.261	247.772
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten		2.671	8.060
Rentelasten en soortgelijke kosten		<u>-1.352</u>	<u>-2.403</u>
Resultaat voor belastingen		84.580	253.429
Belastingen	22	0	0
Aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen	23	<u>-29.575</u>	<u>-31.856</u>
Resultaat na belastingen		<u>55.005</u>	<u>221.573</u>

Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2016

	Bedragen in €	
	2016	2015
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat	83.261	247.772
Afschrijvingen op materiële vaste activa	26.235	25.190
<i>Verandering in werkkapitaal:</i>		
Vorderingen	97.438	-9.247
Kortlopende schulden (exclusief bankkrediet)	<u>-692.781</u>	<u>570.401</u>
	-595.343	561.154
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	<u>-485.847</u>	<u>834.116</u>
Ontvangen interest	2.671	8.060
Betaalde interest	-1.352	-2.403
Aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen	<u>-29.575</u>	<u>-31.856</u>
	-28.256	-26.199
Kasstroom uit operationele activiteiten	<u>-514.103</u>	<u>807.917</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings materiële vaste activa	-3.271	-1.928
Mutatie financiële vaste activa	<u>-160.458</u>	<u>-164.694</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-163.729	-166.622
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Mutatie langlopende schulden	<u>293.642</u>	<u>-17.395</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	293.642	-17.395
Mutatie geldmiddelen	<u>-384.190</u>	<u>623.900</u>
Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:		
Stand per 1 januari	2.303.431	1.679.531
Mutatie boekjaar	<u>-384.190</u>	<u>623.900</u>
Stand per 31 december	<u>1.919.241</u>	<u>2.303.431</u>

Toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening

1 Algemene toelichting

1.1 Activiteiten

De activiteiten van Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord N.V. zijn gericht op het behouden en stimuleren van de groei van het bestaande bedrijfsleven in de noordelijke regio van Noord-Holland, alsmede op het begeleiden van bedrijven bij verplaatsing of uitbreiding en het aantrekken van nieuwe bedrijven in deze regio in de ruimste zin des woords.

1.2 Vestigingsadres

Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord N.V. is gevestigd aan de Comeniusstraat 10 te Alkmaar.

1.3 Consolidatie

De volgende vennootschappen zijn in de consolidatie begrepen:

1. NHN Vastgoed B.V., Alkmaar	100%
2. NHN Projectbeheer B.V., Alkmaar	100%
3. NHN Participaties B.V., Alkmaar	100%
4. NHN Projecten B.V., Alkmaar	100%
5. Stichting Economische Ontwikkeling Noord-Holland Noord, Alkmaar	100%

NHN Projecten B.V. en SEON zijn per 1 januari 2017 ontbonden.

1.4 Verbonden partijen

Als verbonden partijen worden aangemerkt de provincie Noord-Holland en 17 gemeenten in Noord-Holland. Het Ontwikkelingsbedrijf verricht op basis van een activiteitensubsidie werkzaamheden voor genoemde partijen.

1.5 Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Koersverschillen bij geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van het financiële leasecontract zijn voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing, als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest, als een uitgave uit operationele activiteiten.

2 Grondslagen voor waardering van activa en passiva

2.1 Algemeen

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of tegen actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans en de winst- en verliesrekening zijn referenties opgenomen, waarmee wordt verwezen naar de overeenkomstige paragrafen in de toelichting.

2.2 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar. De in de jaarrekening ter vergelijking opgenomen cijfers over het vorige boekjaar zijn als gevolg van herrubriceringen waar nodig aangepast.

2.3 Materiële vaste activa

Vaste bedrijfsmiddelen worden gewaardeerd tegen aanschafprijs (verkrijgings- of vervaardigingsprijs) onder aftrek van lineaire afschrijvingen. Afschrijving vindt plaats over een periode van 3 tot 5 jaar.

2.4 Financiële vaste activa

Deelnemingen

Deelnemingen waarop invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening conform de bepalingen in de RJ. Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs. VOF Bedrijventerrein Zuid is gewaardeerd tegen de ingebrachte waarden en het aandeel in het gecumuleerde resultaat.

De volgende deelnemingen behoeven uit hoofde van externe verslagleggingsregels niet te worden geconsolideerd en zijn derhalve verantwoord onder de financiële vaste activa:

ROC Finance Academy B.V.	5,0%
VOF Bedrijventerrein Zuid	20,0%
Distriport Noord-Holland B.V.	33,3%
Distriport Noord-Holland C.V.	33,3%

Indien sprake is van een bijzondere waardevermindering, vindt waardering plaats tegen de realiseerbare waarde. Afwaardering vindt plaats ten laste van de winst- en verliesrekening.

Overige vorderingen

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde van het verstrekte bedrag, gewoonlijk de nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

2.5 Vorderingen

Vorderingen worden opgenomen tegen de reële waarde, gewoonlijk de nominale waarde. Een voorziening wordt getroffen op grond van verwachte oninbaarheid.

2.6 Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien niet anders vermeld, staan deze ter vrije beschikking van de vennootschap.

3 Grondslagen voor bepaling van het resultaat

3.1 Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; verliezen reeds zodra zij voorzienbaar zijn.

3.2 Netto-omzet

De netto-omzet omvat de opbrengsten uit de levering van goederen en diensten onder aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen.

3.3 Projectkosten

Onder projectkosten wordt verstaan de aan de projecten toe te rekenen directe en indirecte kosten.

3.4 Personeelsbeloningen

Periodieke beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

Voor de medewerkers van de vennootschap geldt een toegezegde-bijdrageregeling. Voor deze regeling betaalt de vennootschap op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen. Behalve de betaling van de premies heeft de vennootschap geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze pensioenregeling. De premies worden verantwoord onder personeelskosten als deze verschuldigd zijn. De vooruitbetaalde premies worden opgenomen onder de overlopende activa indien deze tot een terugbetaling leiden of tot een vermindering van toekomstige premiebetalingen.

3.5 *Kosten*

De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

3.6 *Belastingen over de winst of het verlies*

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst- en verliesrekening, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftrekbare kosten. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingvorderingen en latente belastingschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.

3.7 *Schattingen*

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de Directie zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat de Directie schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien dit voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Toelichting op de geconsolideerde balans

4 Materiële vaste activa

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de mutaties in de materiële vaste activa gedurende het verslagjaar.

Andere vaste bedrijfsmiddelen	Bedragen in €		
	ICT	Inventaris	Totaal
Stand per 1 januari 2016			
Verkrijgingsprijzen	210.819	22.238	233.057
Cumulatieve afschrijvingen	-163.268	-15.589	-178.857
Boekwaarde	47.551	6.649	54.200
Mutaties			
Investeringsen	1.839	1.432	3.271
Desinvesteringen	-132.115	-15.874	-147.990
Cumulatieve afschrijvingen desinvesteringen	132.115	14.875	146.990
Afschrijvingen	-23.372	-1.864	-25.235
Saldo	-21.533	-1.431	-22.964
Stand per 31 december 2016			
Verkrijgingsprijzen	80.543	7.796	88.339
Cumulatieve afschrijvingen	-54.525	-2.578	-57.103
Boekwaarde	26.018	5.218	31.236

De afschrijvingspercentages bedragen 0%, 20% en 33,3% per jaar.

5 Deelnemingen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de mutaties in de deelnemingen gedurende het verslagjaar.

Deelnemingen	Bedragen in €				
	Distriport Noord-Holland C.V.	Distriport Noord-Holland B.V.	VOF Bedrijven-terrein Zuid	ROC Finance Academy B.V.	Totaal
Stand per 1 januari 2016	0	0	139.010	0	139.010
Investeringsen	0	0	56.583	0	56.583
Aandeel in het resultaat	0	0	-29.575	0	-29.575
Stand per 31 december 2016	0	0	166.018	0	166.018

6 Overige vorderingen

Overige vorderingen	Bedragen in €	
	31-12-2016	31-12-2015
Overige vorderingen	283.450	150.000

De overige vorderingen bestaan uit:

- Een vordering op VOF Ontwikkelcombinatie Kooyhaven ad € 150.000. Deze vordering betreft de tweede termijn van de overeengekomen vergoeding als gevolg van de overdracht van rechten inzake de ontwikkeling van het Regionaal Havengebonden Bedrijventerrein Kooyhaven (hierna: RHB). De betaling zal geschieden per moment van levering van de betreffende hectares. De geprognoseerde leveringsdatum is 1 januari 2021. De vordering is vanaf 1 januari 2018 rentedragend (3% per jaar).
- De direct toerekenbare 'out of pocket' kosten ad € 133.450 van (subsidie)projecten, die na meer dan één jaar zullen worden afgerond.

7 Debiteuren

Debiteuren	Bedragen in €	
	31-12-2016	31-12-2015
Debiteuren	160.636	77.542

Het wordt niet noodzakelijk geacht een voorziening dubieuze debiteuren te vormen.

8 Vorderingen op aandeelhouders

De vorderingen op aandeelhouders kunnen als volgt worden gespecificeerd

Vorderingen op aandeelhouders	Bedragen in €	
	31-12-2016	31-12-2015
Provincie Noord-Holland	252.916	253.120
Gemeente Enkhuizen	2.672	-
Gemeente Hoorn	12.100	-
Gemeente Schagen	1.355	-
	269.043	253.120

De vordering op de Provincie Noord-Holland betreft de laatste termijn (20%) van de activiteitsubsidie voor het jaar 2016 resp. 2015. De vorderingen op gemeenten hebben betrekking op doorbelaste projectkosten.

9 *Belastingen en premies sociale verzekeringen*

De belastingen en premies sociale verzekeringen kunnen als volgt worden gespecificeerd.

Belastingen en premies sociale verzekeringen	Bedragen in €	
	31-12-2016	31-12-2015
<u>Te vorderen omzetbelasting</u>	<u>58.838</u>	<u>17.465</u>

10 *Overige vorderingen en overlopende activa*

De overige vorderingen en overlopende activa kunnen als volgt worden gespecificeerd.

Overige vorderingen en overlopende activa	Bedragen in €	
	31-12-2016	31-12-2015
Vooruitbetaalde kosten	27.899	12.232
Nog te ontvangen subsidies	5.000	180.201
Overige vorderingen	<u>55.720</u>	<u>134.014</u>
	<u>88.619</u>	<u>326.447</u>

De overige vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

11 *Liquide middelen*

De liquide middelen kunnen als volgt worden gespecificeerd.

Liquide middelen	Bedragen in €	
	31-12-2016	31-12-2015
ING Bank	-	19
Rabobank	-	2.919
SNS Bank	1.562.546	1.553.680
BNG	100	100
ABN AMRO Bank	342.991	733.151
ABN AMRO Bank, afgegeven bankgarantie	13.438	13.438
Kas	<u>166</u>	<u>124</u>
	<u>1.919.241</u>	<u>2.303.431</u>

12 Groepsvermogen

Hieronder volgt een verloopoverzicht van het groepvermogen in het verslagjaar.

Groepsvermogen	Bedragen in €		
	Aandelen- kapitaal	Overige reserves	Groeps- vermogen
Stand per 1 januari 2016	54.000	780.614	834.614
Resultaat(bestemming) 2016	0	55.005	55.005
Stand per 31 december 2016	54.000	835.619	889.619

13 Lening

Lening	Bedragen in €	
	31-12-2016	31-12-2015
Lening Provincie Noord-Holland (aandeelhouder)	750.000	750.000

De lening van de provincie Noord-Holland is niet rentedragend. De lening heeft een looptijd tot november 2019. Er zijn geen zekerheden gesteld.

14 Overige schulden

Overige schulden	Bedragen in €	
	31-12-2016	31-12-2015
Vooruitontvangen bijdragen projecten	325.000	-

Deze post betreft vooruitontvangen bijdragen resp. subsidies voor projecten, die na meer dan één jaar zullen worden afgerond.

15 Belastingen en premies sociale verzekeringen

De belastingen en premies sociale verzekeringen kunnen als volgt worden gespecificeerd.

Belastingen en premies sociale verzekeringen	Bedragen in €	
	31-12-2016	31-12-2015
Af te dragen loonheffingen	77.815	79.465

16 Overige schulden en overlopende passiva

De overige schulden en overlopende passiva kunnen als volgt worden gespecificeerd.

Overige schulden en overlopende passiva	Bedragen in €	
	31-12-2016	31-12-2015
Vooruitontvangen bedragen	534.562	1.214.073
Nog te ontvangen facturen	171.454	48.766
Reservering vakantiedagen	33.570	28.718
Overige schulden en overlopende passiva	45.914	120.868
	<u>785.500</u>	<u>1.412.425</u>

17 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Huur- en leaseverplichtingen

Op 31 december 2016 bedraagt de huurverplichting € 33.000. De verplichtingen inzake 'operational lease' ultimo 2016 bedragen € 17.307. Zowel de huur- als de leaseverplichtingen lopen binnen een termijn van ten hoogste één jaar af.

Claims, risico's en procedures

VOF Bedrijventerrein Zuid

- Op korte termijn worden geen grondverkopen door VOF Bedrijventerrein Zuid verwacht. Uitgaande van de ontwikkeling van het volledige bedrijventerrein is een risicoanalyse opgesteld. Deze analyse toont dat een rendabele exploitatie van het bedrijventerrein nog immer mogelijk is.
- Het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord N.V. heeft voor het nakomen van verplichtingen van haar dochter NHN Vastgoed B.V. voortvloeiend uit de samenwerking in VOF Bedrijventerrein Zuid, indertijd een garantstelling afgegeven aan de andere firmanten. NHN Vastgoed B.V. treft geen voorziening inzake VOF Bedrijventerrein Zuid omdat de feitelijke situatie onveranderd is.

Distriport

- Inzake Distriport is er in 2013 is een verzoek ingediend bij NHN Vastgoed B.V. (waarvan alle aandelen worden gehouden door Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord N.V.) om te bevestigen dat NHN Vastgoed B.V. na ontvangst van nog toe te zenden facturen zal overgaan tot een betaling van in totaal ongeveer € 600.000 aan twee partijen (beiden voor ongeveer € 300.000). De Directie is van mening dat er geen enkele schuldverhouding met de betreffende partijen bestaat en heeft het verzoek derhalve afgewezen.
- Er loopt een juridische procedure tussen Distriport en de provincie Noord-Holland. Door het Gerechtshof Amsterdam is de Provincie hierbij in het gelijk gesteld. Distriport is daarbij veroordeeld tot het betalen van een voorschot op door de Provincie geleden schade voor een bedrag van ongeveer € 2.300.000. De provincie kan nadere schade vorderen, indien deze door de Provincie kan worden aangetoond. Volgens de uitspraak van het Gerechtshof Amsterdam kan deze schade ook hoofdelijk worden verhaald op de partners van Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord N.V. in Distriport. Die partners hebben NHN

Vastgoed B.V. inmiddels ook aansprakelijk gesteld voor haar aandeel in de door hen aan de Provincie te betalen schade. De continuïteit van Distriport is door de uitspraak van het Gerechtshof in het geding.

Distriport heeft inmiddels cassatie ingesteld bij de Hoge Raad. De Hoge Raad heeft het oordeel van het Gerechtshof Amsterdam ter zake (alleen) de hoofdelijke aansprakelijkheid van de partners van het Ontwikkelingsbedrijf vernietigd en de zaak op dat punt verwezen naar het Gerechtshof Den Haag. De Provincie heeft inmiddels haar schade in een schadestaatprocedure gevorderd. De Provincie stelt dat de betreffende schade circa EUR 28 miljoen bedraagt, te vermeerderen met wettelijke handelsrente vanaf 1 november 2010.

Fiscale eenheid

De vennootschap vormt samen met onderstaande dochtermaatschappen een fiscale eenheid voor zowel de omzetbelasting als de vennootschapsbelasting:

- NHN Vastgoed B.V.
- NHN Projecten B.V.
- NHN Participaties B.V.
- NHN Projectbeheer B.V.

Als gevolg daarvan zijn de genoemde vennootschappen hoofdelijk aansprakelijk voor de hieruit voortvloeiende belastingverplichtingen.

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening

18 *Netto omzet*

De netto omzet (opbrengst) kan als volgt worden gespecificeerd.

Netto omzet	Bedragen in €	
	2016	2015
Exploitatiebijdragen aandeelhouders	2.496.064	2.447.444
Opbrengsten projecten	817.144	965.581
Overige baten	80.604	5.981
	3.393.812	3.419.006

19 *Projectkosten*

In onderstaande tabel zijn de projectkosten naar cluster gespecificeerd.

Projectkosten	Bedragen in €	
	2016	2015
Transitie	377.764	173.572
Regiomarketing	871.442	616.687
Vestigingsklimaat	1.194.437	1.513.484
Innovatie	92.331	-
Arbeidsmarkt	23.561	-
	2.559.535	2.303.743

De projectkosten zijn inclusief doorbelaste personeelskosten.

20 *Personeelskosten*

De personeelskosten kunnen als volgt worden gespecificeerd.

Personeelskosten	Bedragen in €	
	2016	2015
Lonen en salarissen	1.209.916	1.149.395
Sociale lasten	153.009	147.823
Uitkering ziekteverzuimverzekering en ziekwet	-33.907	-33.898
Pensioenlasten	164.980	157.976
Opleidings- en overige personeelskosten	63.017	20.629
Doorbelaste personeelskosten	-1.125.442	-926.250
	431.573	515.675

De lonen en salarissen kunnen als volgt worden gespecificeerd.

	Bedragen in €	
	2016	2015
Brutolonen en -salarissen	1.083.286	1.064.890
Vakantiegeld en mutatie reservering vakantiedagen	83.498	83.689
Kostenvergoedingen	43.132	27.663
	<u>1.209.916</u>	<u>1.176.242</u>

WNT verantwoording

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) in werking getreden. Voor functionarissen van Ontwikkelingsbedrijf NHN N.V. is het algemene WNT-maximum van toepassing.

Het bezoldigingsmaximum in 2016 bedraagt € 179.000. Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon/functie is berekend naar rato van de duur en omvang van het dienstverband. Het bezoldigingsmaximum voor de leden van de Raad van Commissarissen bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het algemene WNT-maximum.

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen, Directie

Naam functionaris	Drs. M. Pennink
Functie	Directeur
Duur dienstverband in 2016	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Gewezen topfunctionaris?	Nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	Ja
Beloning	€ 152.495
Onverschuldigde betaling	€ 0
Beloning na onverschuldigde betaling	€ 152.495
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 0
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 26.505
Totaal bezoldiging	€ 179.000
Toepasselijk WNT-maximum	€ 179.000

Er is geen sprake van uitkeringen aan topfunctionarissen wegens beëindiging van het dienstverband.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionaris zijn er geen functionarissen die in 2016 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de Wet Openbaarmaking Publieke Topinkomens (WOPT) of de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2016 geen ontsluitingen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

Afbouw beloning Directie

De WNT voorziet in een overgangsregeling. Deze houdt in dat gemaakte afspraken inzake de beloning, ongeacht of deze de WNT-norm overschrijdt, gedurende vier jaren na 1 januari 2013 (d.w.z. tot en met 2016) worden gerespecteerd. Na deze datum dient de bezoldiging die de WNT-norm te boven gaat, in drie jaren te worden afgebouwd tot aan de norm. Ondanks deze overgangsregeling is op voorstel van de directie besloten reeds in 2015 met de afbouw te beginnen, waardoor al in 2016 op het toepasselijke WNT-maximum is uitgekomen.

Toezichthoudende topfunctionarissen, Raad van Commissarissen

Functie	Commissaris A: voorzitter	Commissaris B: lid	Commissaris C: lid
Naam functionaris	Drs. J. van der Starre RA	Mr. M. Wisselink	Dr. G. Valk
Periode	1/1 - 31/12	9/6 - 31/12	1/1 - 31/12
Totaal bezoldiging	€ 18.000	€ 6.000	€ 12.000
Toepasselijk WNT-maximum	€ 26.850	€ 10.053	€ 17.900

21 Overige bedrijfskosten

De overige bedrijfskosten, zijnde de organisatiekosten, kunnen als volgt worden gespecificeerd.

Overige bedrijfskosten	Bedragen in €	
	2016	2015
Autokosten	58.841	67.595
Kantoorkosten	49.350	43.810
Kosten Raad van Commissarissen	39.130	45.047
Huisvestingskosten	49.862	47.016
ICT-kosten	44.781	41.452
Verkoopkosten	14.931	2.343
Transitiekosten en fiscale advieskosten	26.344	57.921
Overige algemene kosten	10.969	21.442
	294.208	326.626

22 Belastingen

Belastingen	Bedragen in €	
	2016	2015
Vennootschapsbelasting	-	-

Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord N.V. en haar dochtervennootschappen zijn sinds 1 januari 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. NHN heeft de Belastingdienst verzocht om alle vennootschappen als een fiscale eenheid aan te merken. Dit verzoek is door de Belastingdienst ingewilligd.

De Belastingdienst heeft voorts bevestigd dat op de activiteiten van NHN de zogenaamde samenwerkingsverbandvrijstelling van toepassing is. Resultaten uit (de afbouw van) vastgoedactiviteiten zijn daarentegen in beginsel belast.

Op basis van het voorgaande is het belastbare bedrag berekend als de som van het aandeel in het resultaat van VOF Bedrijventerrein Zuid en de (bank)kosten van NHN Vastgoed B.V., NHN Projectbeheer B.V. en NHN Participaties B.V. Het belastbare bedrag is negatief. Er zijn geen mogelijkheden voor achterwaartse verliescompensatie (zogenaamde 'carry back'). Aangezien het niet waarschijnlijk is dat er in de nabije toekomst voldoende fiscale winst wordt gemaakt (waarmee het verlies kan worden gecompenseerd), is geen latente belastingvordering in de balans resp. geen belastingbate in de winst- en verliesrekening opgenomen.

23 Aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen

Het (aandeel in het) resultaat deelnemingen kan als volgt worden gespecificeerd.

Resultaat deelnemingen	Bedragen in €	
	2016	2015
Distriport Noord-Holland C.V.	-	-
Distriport Noord-Holland B.V.	-	-
VOF Bedrijventerrein Zuid	-29.575	-31.856
	-29.575	-31.856

Overige informatie

23 Gemiddeld aantal werknemers

Gedurende het verslagjaar waren gemiddeld 17,1 fte in dienst van de vennootschap (in 2015: 16,2 fte, waarvan 0,3 fte stagiairs). Er zijn geen werknemers werkzaam buiten Nederland.

Enkelvoudige jaarrekening

Balans per 31 december 2016**(na voorgestelde resultaatbestemming)**

		Bedragen in €	
Activa		31 december 2016	31 december 2015
	Ref.		
Vaste activa			
<i>Materiële vaste activa</i>			
Andere vaste bedrijfsmiddelen	D	31.236	50.697
<i>Financiële vaste activa</i>			
Deelnemingen	E	41.197	41.392
Overige vorderingen	F	<u>283.450</u>	<u>150.000</u>
		324.647	191.392
Vlottende activa			
<i>Vorderingen</i>			
Debiteuren	G	160.636	77.542
Vorderingen op gelieerde ondernemingen	H	439.039	464.149
Vorderingen op aandeelhouders	I	269.043	253.120
Belastingen	J	58.818	17.445
Overige vorderingen en overlopende activa	K	<u>88.619</u>	<u>326.447</u>
		1.016.155	1.138.703
<i>Liquide middelen</i>	L	1.722.534	2.079.198
		<u>3.094.572</u>	<u>3.459.990</u>

Bedragen in €

Passiva		31 december 2016	31 december 2015
	Ref.		
Eigen vermogen			
Gestort en opgevraagd kapitaal	M	54.000	54.000
Overige reserves	N	<u>938.039</u>	<u>904.620</u>
		992.039	958.620
Langlopende schulden			
Overige schulden	O	325.000	-
Leaseverplichtingen		<u>-</u>	<u>31.358</u>
		325.000	31.358
Kortlopende schulden			
Schulden aan leveranciers		149.147	213.341
Schulden aan gelieerde ondernemingen	P	774.313	774.313
Belastingen en premies sociale verzekeringen	Q	75.782	77.206
Overige schulden en overlopende passiva	R	<u>778.291</u>	<u>1.405.152</u>
		1.777.533	2.470.012
		<u>3.094.572</u>	<u>3.459.990</u>

Winst- en verliesrekening 2016

	Bedragen in €	
	2016	2015
Resultaat deelnemingen na belastingen	-152.620	-53.757
Overig resultaat na belastingen	186.039	352.661
Resultaat na belastingen	33.419	298.904

Toelichting op de balans en winst- en verliesrekening

A Algemene toelichting

A.1 Algemeen

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de vennootschappelijke jaarrekening zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde jaarrekening. Geconsolideerde vennootschappen worden gewaardeerd op de nettovermogenswaarde.

Voor de grondslagen van de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening.

A.2 Toepassing van artikel 2:402 BW

De financiële gegevens van Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord N.V. zijn in de geconsolideerde jaarrekening verwerkt. Derhalve vermeldt de winst- en verliesrekening van Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord N.V. conform artikel 2:402 BW slechts het aandeel in het resultaat na belasting van ondernemingen waarin wordt deelgenomen en het overige resultaat na belasting.

B Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

B.1 Algemeen

Activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij een andere waarderingsgrondslag is vermeld.

B.2 Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd op de nettovermogenswaarde, vastgesteld op basis van de grondslagen van de groep. Bij een negatieve nettovermogenswaarde wordt de deelneming afgewaardeerd tot nihil en worden vorderingen op de deelneming voor zover aanwezig tevens afgewaardeerd voor maximaal de negatieve nettovermogenswaarde van de deelneming.

B.3 Vorderingen

Vorderingen worden opgenomen tegen de nominale waarde. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

C Grondslagen voor bepaling van het resultaat

C.1 Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; verliezen reeds zodra zij voorzienbaar zijn.

C.2 Aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen

Het aandeel in de winst/het verlies van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel in de resultaten van deze deelnemingen. De resultaten van deelnemingen die gedurende het boekjaar zijn verworven of afgestoten, worden vanaf het verwervingsmoment respectievelijk tot het moment van afstoting verwerkt in het resultaat.

Toelichting op de balans

D Materiële vaste activa

De mutaties in de materiële vaste activa worden als volgt weergegeven.

Andere vaste bedrijfsmiddelen	Bedragen in €		
	ICT	Inventaris	Totaal
Stand per 1 januari 2016			
Verkrijgingsprijzen	210.819	18.735	229.554
Cumulatieve afschrijvingen	-163.268	-15.589	-178.857
Boekwaarde	47.551	3.146	50.697
Mutaties			
Investerings	1.839	4.935	6.774
Desinvesterings	-132.115	-15.874	-147.990
Cumulatieve afschrijvingen desinvesterings	132.115	14.875	146.990
Afschrijvingen	-23.372	-1.864	-25.235
Saldo	-21.533	2.072	-19.461
Stand per 31 december 2016			
Verkrijgingsprijzen	80.543	7.796	88.339
Cumulatieve afschrijvingen	-54.525	-2.578	-57.103
Boekwaarde	26.018	5.218	31.236

De afschrijvingspercentages bedragen 0%, 20% en 33,3% per jaar.

E Deelnemingen

De deelnemingen kunnen als volgt worden gespecificeerd.

Deelnemingen	Bedragen in €	
	31-12-2016	31-12-2015
NHN Vastgoed B.V.	-	-
NHN Participaties B.V.	41.197	41.392
NHN Projecten B.V.	-	-
	41.197	41.392

NHN Projecten B.V. is ontbonden per 1 januari 2017.

Het verloop van de deelnemingen in het verslagjaar kan als volgt worden weergegeven:

	NHN Vast- goed B.V.	NHN Parti- cipaties B.V.	NHN Projec- ten B.V.	Totaal
Stand per 1 januari 2016	-	41.392	-	41.392
Aandeel in het resultaat	-127.000	-195	-25.425	-152.620
In mindering op vordering op deelneming	127.000	-	25.425	152.425
Stand per 31 december 2016	-	41.197	-	41.197

F Overige vorderingen

Overige vorderingen	Bedragen in €	
	31-12-2016	31-12-2015
Vorderingen op lange termijn	283.450	150.000

Zie voor een toelichting onderdeel 6 van de geconsolideerde jaarrekening.

G Debiteuren

Debiteuren	Bedragen in €	
	31-12-2016	31-12-2015
Debiteuren	160.636	77.542

Zie voor een toelichting onderdeel 7 van de geconsolideerde jaarrekening.

H Vorderingen op gelieerde ondernemingen

Vorderingen op gelieerde ondernemingen	Bedragen in €	
	31-12-2016	31-12-2015
Rekening-courant NHN Vastgoed B.V.	-	-
Rekening-courant NHN Projectenbeheer B.V.	280.134	280.134
Rekening courant NHN Projecten B.V.	77.502	102.925
Rekening-courant St. Econom. Ontwikkeling Noord-Holland Noord	81.403	81.090
	439.039	464.149

Over het saldo van de rekening-courantverhoudingen wordt geen rente berekend. Omtrent aflossing en zekerheden zijn geen nadere afspraken gemaakt.

Op de vordering op NHN Vastgoed B.V. is per 31 december 2016 in mindering gebracht de negatieve nettovermogenswaarde van de deelneming NHN Vastgoed B.V., voor zover deze niet hoger is dan de vordering op NHN Vastgoed B.V.. Per 31 december 2016 bedraagt de nettovermogenswaarde van NHN Vastgoed B.V. € 1.160.500 negatief.

Op de vordering op NHN Projecten B.V. is per 31 december 2016 in mindering gebracht de negatieve nettovermogenswaarde van de deelneming NHN Projecten B.V., voor zover deze niet hoger is dan de vordering op NHN Projecten B.V.. Per 31 december 2016 bedraagt de nettovermogenswaarde van NHN Projecten B.V. € 58.769 negatief.

I Vorderingen op aandeelhouders

Vorderingen op aandeelhouders	Bedragen in €	
	31-12-2016	31-12-2015
Vorderingen op aandeelhouders	269.043	253.120

Zie voor een toelichting onderdeel 8 van de geconsolideerde jaarrekening.

J Belastingen

Belastingen	Bedragen in €	
	31-12-2016	31-12-2015
Omzetbelasting	58.818	17.445

K Overige vorderingen en overlopende activa

De overige vorderingen en overlopende activa kunnen als volgt worden gespecificeerd.

Overige vorderingen en overlopende activa	Bedragen in €	
	31-12-2016	31-12-2015
Vooruitbetaalde kosten	27.899	12.252
Nog te ontvangen subsidie	5.000	180.201
Overige vorderingen	55.720	134.014
	88.619	326.447

L *Liquide middelen*

De liquide middelen kunnen als volgt worden gespecificeerd.

	Bedragen in €	
	31-12-2016	31-12-2015
ABN AMRO Bank	146.284	508.919
ABN AMRO Bank, afgegeven bankgarantie	13.438	13.438
ING Bank	-	19
SNS Bank	1.562.546	1.553.679
BNG Bank	100	100
Rabobank	-	2.919
Kas	166	124
	<u>1.722.534</u>	<u>2.079.198</u>

M *Gestort en opgevraagd kapitaal*

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 250.000, verdeeld in 250.000 aandelen van € 1. Hiervan zijn 54.000 aandelen, oftewel € 54.000, geplaatst en volgestort.

N *Overige reserves*

Onderstaand volgt een verloopoverzicht van de overige reserves.

Overige reserves	Bedragen in €	
	2016	2015
Stand per 1 januari	904.620	605.716
Resultaat(bestemming)	33.419	298.904
Stand per 31 december	<u>938.039</u>	<u>904.620</u>

De reserves volgens de enkelvoudige jaarrekening per 31 december 2016 zijn hoger dan de reserves volgens de geconsolideerde jaarrekening. Dit wordt veroorzaakt door het volgende.

De deelneming NHN Vastgoed B.V. heeft een negatief eigen vermogen van € 1.160.500. De vordering op NHN Vastgoed B.V. bedraagt € 1.058.080. Deze vordering is geheel voorzien. Voor het verschil met het negatieve eigen vermogen van NHN Vastgoed B.V. ad € 102.420 wordt de vorming van een voorziening niet wenselijk geacht. Dientengevolge is het eigen vermogen in de enkelvoudige jaarrekening € 102.420 hoger dan in de geconsolideerde jaarrekening.

Ultimo 2015 was het eigen vermogen in de enkelvoudige jaarrekening € 124.006 hoger dan in de geconsolideerde jaarrekening. Derhalve is het resultaat 2016 volgens de enkelvoudige jaarrekening € 124.006 -/- € 102.420 = € 21.586 lager dan het resultaat volgens de geconsolideerde jaarrekening.

O *Overige schulden*

Overige schulden	Bedragen in €	
	31-12-2016	31-12-2015
Vooruitontvangen bijdragen projecten	325.000	-

Zie voor een toelichting onderdeel 14 van de geconsolideerde jaarrekening.

P *Schulden aan gelieerde ondernemingen*

Schulden aan gelieerde ondernemingen	Bedragen in €	
	31-12-2016	31-12-2015
Rekening-courant NHN Participaties B.V.	774.313	774.313

Q *Belastingen en premies sociale verzekeringen*

Belastingen en premies sociale verzekeringen	Bedragen in €	
	31-12-2016	31-12-2015
Af te dragen loonheffingen	75.782	77.206

R *Overige schulden en overlopende passiva*

De overige schulden en overlopende passiva kunnen als volgt worden gespecificeerd.

Overige schulden en overlopende passiva	Bedragen in €	
	31-12-2016	31-12-2015
Vooruitontvangen bedragen	527.353	1.206.864
Nog te ontvangen facturen	171.454	48.766
Reservering vakantiedagen	33.570	28.718
Overige schulden en overlopende passiva	45.914	120.804
	778.291	1.405.152

Alkmaar, 5 april 2017

Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord N.V.

Directie

Drs. M. Pennink,
Directeur

Raad van Commissarissen

Drs. J. van der Starre RA,
President-commissaris

Dr. G. Valk,
Commissaris

Mr. M.J. Wisselink
Commissaris

Overige gegevens

Statutaire regeling inzake de winstbestemming

In artikel 20 van de statuten is bepaald dat de Directie met voorafgaande goedkeuring van de Raad van Commissarissen kan besluiten de gehele of gedeeltelijke winst toe te voegen aan de reserves. De eventueel daarna resterende winst staat ter beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Voorstel resultaatbestemming

Vooruitlopend op de vaststelling van de jaarrekening door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders is de geconsolideerde winst na belasting over 2016 ad € 55.005 toegevoegd aan de overige reserves.

Controleverklaring

De controleverklaring van de accountant is opgenomen op de volgende pagina's.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de aandeelhouders en de Raad van Commissarissen van Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord NV

A. Verklaring over de in het financieel verslag opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord NV te Alkmaar gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit financieel verslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord NV per 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Voorts zijn wij van mening dat de jaarrekening voldoet aan de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2016;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2016; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen en het Controleprotocol WNT. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord NV zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het financieel verslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- het bericht van de Raad van Commissarissen;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening **Verantwoordelijkheden van de directie en de Raad van Commissarissen voor de jaarrekening**

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT). In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de Raad van Commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Aalsmeer, 5 april 2017

Berghoef Accountants en Adviseurs

P.R. Verboom RA